

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Загальноуніверситетська кафедра мовної освіти

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
Кафедра практики англійської мови
та методики її викладання

Т Е З И

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

Роль мови в інтелектуальному формуванні особистості

22 березня 2018 року

Херсон

УДК 81:37.036

ББК 81

T-29

Рекомендувала загальноуніверситетська кафедра мовної освіти (протокол від 05 лютого 2018 р. № 5)

Затвердила вчена рада Херсонського державного університету (протокол від 26 лютого 2018 р. № 9)

Рецензенти:

Голобородько К. Ю. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і лінгводидактики, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету;

Задорожна І. П. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики її викладання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

T-29 Тези II всеукраїнської науково-практичної конференції «Роль мови в інтелектуальному формуванні особистості» (22 березня 2018 р., м. Херсон) [Електронний ресурс] / за заг. ред. А. Ф. Соломахіна, Т. В. Мунтян — Херсон, 2018 — 131 с.

Тези містять матеріали, що є підготовкою до обговорення на II всеукраїнській науково-практичній конференції «Роль мови в інтелектуальному формуванні особистості» кола проблем: міжкультурна комунікація в сучасному світі, лінгвістика тексту, питання методики викладання української та іноземних мов тощо.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, учителів.

Автори несуть відповідальність за правильність наведеної інформації.

ЗМІСТ

- Беценко Т. П. НОВІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО
ТЕКСТУ: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ВИМІР
- Василенко В. А. К ВОПРОСУ О ТРАНСФОРМАЦИИ ПОНЯТИЯ
ЛИНГВОКУЛЬТУРА В СОВРЕМЕННЫХ
МОЛОДЕЖНЫХ КОММУНИКАЦИЯХ
- Великий В. М. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ
ПОШИРЕННЮ НЕЦЕНЗУРНОЇ ЛАЙКИ В
УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ
- Власенко А. ВИТОКИ СТАРОСЛОВ'ЯНСЬКОЇ МОВИ (НА
ПРИКЛАДІ «СЛОВА О ПОЛКУ ІГОРЕВИМ» І
«ВЕЛЕСОВОЇ КНИГИ»)
- Воробйова А. В. РИТОРИЧЕСКАЯ АРГУМЕНТАЦИЯ В
СОВРЕМЕННОМ ПУБЛИЧНОМ ДИСКУРСЕ
- Гладкова Р. Я. СИСТЕМА ВЫРАЗИТЕЛЬНЫХ СРЕДСТВ ЯЗЫКА В
ХУДОЖЕСТВЕННОЙ РЕЧИ К. Г. ПАУСТОВСКОГО
- Голобородько Є.П. МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
- Гриджук О. Є. УДОКОНАЛЕННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВИШІВ
- Громко Т. В. ДІАЛЕКТНА ЛЕКСИКА В ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ
В. ВИННИЧЕНКА
- Гурова Є. ЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК
ВИЗНАЧАЛЬНОГО ФАКТОРА
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ
- Демченко В.М. ТЕМПОРАЛЬНЕ МАРКУВАННЯ ТЕКСТУ (НА
ПРИКЛАДІ ТВОРІВ МИКОЛИ КУЛІЩА)
- Дзюбіна О. І. НОМІНАЦІЯ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ
АНГЛОМОВНОГО СЕГМЕНТУ СОЦІАЛЬНИХ
МЕРЕЖ TWITTER ТА FACEBOOK

- Ізмайлова О. А. КОМПЛЕКС ЗНАНЬ І ВМІНЬ У ФОРМУВАННІ ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
- Кондратенко Д. ЩОДО МОВИ БАНКІВСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ: СТАНДАРТ І РЕАЛЬНІСТЬ
- Ладика О. В. АМЕРИКАНСЬКИЙ МЕНТАЛІТЕТ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
- Левакіна Т. В. ВИЯВ СОЦІАТИВНОСТІ В МОРФЕМНІЙ ПІДСИСТЕМІ НАУКОВОГО СТИЛЮ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
- Ленюк Н. М. НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
- Мансур С. А. НАЦИОНАЛЬНО-СПЕЦИФИЧЕСКОЕ В ЯЗЫКЕ И МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКИХ И АРАБСКИХ ПАРЕМИЙ)
- Михайловська Г.О. «МОВНА ОСОБИСТІТЬ» ЯК БАЗОВА КАТЕГОРІЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ
- Місяк Н. В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИНТАКСИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ МОВ (ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ)
- Мунтян С. В. ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ
- Мунтян Т. В. MULTIMEDIA TOOLS USED FOR DIFFERENTIAL APPROACH IN TEACHING ENGLISH
- Свиридов О. Ф. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ОДИНИЦЬ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ ТВОРІВ СТВЕНА КІНГА
- Ситниченко М. ДО ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ СУДОВОГО РІШЕННЯ

- Соломахін А. Ф. [ВАРІАНТНІСТЬ У СКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЇ АСТРОНОМІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ II ПОЛОВИНИ XX – ПОЧАТКУ XXI СТ.](#)
- Стельманщук М. [РОЛЬ НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ МОВЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ ІМІДЖУ ПОЛІТИКА](#)
- Федотова Т. [АНАЛІЗ ЗАКОНУ УКРАЇНИ ПРО ОСВІТУ](#)
- Цхай Р. О. [ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МОВНИЙ ПОРТФЕЛЬ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ](#)
- Чабан Н. І. [ПОЕТАПНИЙ ПІДХІД ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-НЕФІЛОЛОГІВ](#)
- Шонь О. Б. [AUTODOCUMENTARY PROSE ANALYSIS: SPECIFIC FEATURES](#)
- Шпильчук В. О. [ТЕКСТ І ДИСКУРС У ЛІНГВІСТИЦІ](#)
- Ярема О. Б. [НЕОЛОГІЗМИ СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ “CRYPTOCURRENCY”](#)

[Відомості про авторів](#)

АМЕРИКАНСЬКИЙ МЕНТАЛІТЕТ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Сучасна лінгвістика дозволяє розглядати мову як джерело відомостей про особливості культури та менталітету нації, носіїв мови. Сучасний інтерес до питання менталітету та ментальності вказує на бажання суспільства вивести на поверхню свідомості уявлення, які сховані у глибинах колективної пам'яті.

При визначенні поняття «менталітет» ми звертаємось до вчених, фокусом уваги яких був культурно-антропологічний аспект у питаннях формування картини світу та взаємодії культур, а саме на дослідження Ю. С. Степанова, Ф. Грауса, Ч. Х. Додд, Ю. Мітке, С. В. Вальцева, С. В. Лурье, А. Я. Гуревича та ін.

Під менталітетом, поняттям культурологічним, ми розуміємо специфічний елемент свідомості, через який виявляються духовна культура, система цінностей, особливості світосприйняття та світорозуміння певного етносу.

Історія формування менталітету синонімічна історії становлення загальнонаціональної мови. Як зазначав В. В. Виноградов, вивчення етносу та його менталітету нерозривно пов'язане з вивченням самої мови народу. Тісний зв'язок менталітету і формування мови полягає в тому, що менталітет – це сума уявлень і пояснювальних моделей (тобто прийнятного в культурі способу встановлення причинно-наслідкових зв'язків між явищами), що поняттєва система етносу невід'ємна від поняттєвої системи мови, якою етнос спілкується і пише.

Менталітет кожного народу складається під впливом низки умов, у яких протікало його життя.

До першої групи причин, які формують менталітет, відносяться расово-етнічні якості спільноти, тобто природні якості самого суб'єкту

менталітету.

Другу групу причин складають природньо-географічні умови проживання цієї спільноти (клімат, територія, ландшафт). Природа країни є вагомою при визначенні економічного та національного розвитку.

До третьої групи можна віднести контакти, «сусідство» етносу з іншими народами: запозичення та проникнення елементів побуту, мови, вірувань, моральності та інші особливості (наприклад, національно-політичні та культурні умови, які виникають на основі органічного зв'язку минулого з теперішнім). Менталітет розглядається як глибинна частина психологічного складу етносу, нації, що охоплює уявлення про цінності.

Сучасні американці є нацією нащадків європейських емігрантів. Особливістю американської культури є поєднання в одне ціле культур різних етнічних груп (феномен, виражений метафорами *melting pot* або *salad bowl, tossed salad, pizza*). Американська культура збагатилась цінностями і системами поглядів, властивих практично будь-якій частині світу. Мультикультуралізм став офіційною державною політикою США. Він заснований на цінності рівності. Предки сучасних громадян США зуміли створити власну федеративну державу, незалежну від жодної іншої країни.

Менталітет, життєві цінності та національні особливості американців викликають неабиякий інтерес: частина представників інших націй засуджують американців за їхній матеріалізм та часом удавані усмішки, а інша частина захоплюється патріотизмом, самостійністю та успішністю американців. У нашому дослідженні було встановлено, що сприйняття Америки як країни мрій, можливостей та щасливого життя міцно закріпилось у американському національному менталітеті. Тому часто США називають країною з необмеженими можливостями (*land of opportunity; the land of promise; the new world; a place for people to have that opportunity*) і саме тому тут прагнуть жити люди з усіх куточків земної кулі. Люди, яких захоплює Американська

мрія, готові присвяти своє життя заради її здійснення. А кожен житель Америки має право на досягнення мрії, оскільки держава гарантує свободу та справедливість для всіх (*one Nation, indivisible, with Liberty and Justice for all* (Bellamy, R. F.).

Багато цікавих спостережень і висновків щодо американських цінностей зроблені Е. Я. Баталовим, В. В. Кочетковим, М. К. Поповою, Р. Девайном, Р. Коле, Г. Альтеном, Р. Лінд, Р. Мертоном, Т. Парсонсом та іншими культурологами й соціологами. З-поміж базових ціннісних орієнтацій американської нації дослідники виділили «*private ownership* (приватну власність)», «*equality* (рівність)», говорячи, перш за все про рівність можливостей, і «*freedom /liberty* (свободу)» [3–4]. Та повний перелік американських цінностей значно більший та включає *wealth* (багатство), *success* (успіх), *power* (владу), *democracy* (демократію), *patriotism* (патріотизм), *charity* (милосердя), *justice* (справедливість), *individualism* (індивідуалізм), *responsibility* (відповідальність), *dynamism* (динамічність), а також *accountability* (підзвітність) [4, р. 74]. Також науковці виділяють ціннісну орієнтацію на *independence* (незалежність) та *openness* (відкритість). [3–4]. Результати дослідження С. Г. Тер-Мінасової показують, що в американському суспільстві особливо цінуються професіоналізм, працелюбство, відповідальність, вміння діяти самостійно та у власних інтересах тощо. [1, с. 274].

Менталітет стосується самовираження нації. Він інтегрує народ/націю, робить неповторно самобутнім, відрізняє від інших, складає основу національної ідентичності.

Література:

1. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация: Учеб. Пособие / С. Г. Тер-Минасова. – М. : Слово /Slovo, 2000. – 264 с.
2. Dodd C. H. Dynamics of intercultural communication / Carley H. Dodd – 5th ed.– Boston, MS : Ms.Graw Hill, 1997. – 289 p.
3. Parsons T. Structure and Process in Modern Societies / Talcott Parsons. – N.Y. : Free Pr, 1960. – 74 p.

4. Stevenson D. K. American Life and Institutions / Douglas K. Stevenson. – Stuttgart : Ernst Klett Schulbuchverlage, GmbH u Co.KG., 1996. – 176 p.